

ren ifalder Erstatningsansvar for en Forsinkelse med Leveringen, der f. Eks. skyldes den Omstændighed, at Fartøjet, hvormed Godset sendes til Leveringsstedet, forliser. Denne Strængighed mod Sælgeren, der føles saa meget haardere, som han ordentligvis ikke er i Stand til at dække sig mod dette Tab ved Forsikring, er begrundet deri, at Sælgeren i disse Tilfælde, hvor det drejer sig om Varer, som kunne købes paa Markedet, i Almindelighed vil være i Stand til at præstere Opfyldelse i rette Tid, naar han blot raader over de til Indkøbet fornødne Midler. Sælgerens Garanti løber saaledes i Virkeligheden ud i en Garanti for, at han er og vil vedblive at være solvent.

Der kan imidlertid indtræffe Forhold, som enten gøre det fuldstændig umuligt selv for den solvente Sælger at opfylde i rette Tid eller dog bevirke, at en Opfyldelse vil medføre uforholdsmæssig store og upaaregnede økonomiske Ofre for ham. I saadanne Tilfælde maa den strænge Hovedregel lide en Undtagelse. Som Eksempler kunne nævnes: Krig, Blokade, Indførselsforbud, Oversvømmelse o. s. v. Ogsaa Striker og Lockouter ville efter Omstændighederne høre herhen. De for Tiden benyttede Slutseddelsformularer for de forskellige Brancher opregne en Del „Ulykkestilfælde“ eller, om man vil, uforudseelige Forhold af denne Art. Det er imidlertid ikke muligt at give en til alle Sider nøjagtig Afgrænsning af disse Tilfælde af saakaldt vis major (force majeure), saalidt som udtømmende at opregne dem enkeltvis. Disse Vanskeligheder have ført de fleste fremmede Lovgivninger til enten — som den tyske borgerlige Lovbogs § 279 — at paalægge Skyldneren (Sælgeren) Ansvar for sin Mangel af Evne til at opfylde: „saalænge Ydelse af Arten er mulig“, eller ogsaa at skyde. Spørgsmaalet fra sig til Domstolenes Afgørelse, jfr. saaledes bl. a. ogsaa Udkast til en ungarsk almindelig borgerlig Lovbog (1900) § 1165, der ind-

skrænker sig til at paalægge Sælgeren en ubetinget Indestaaen for sin Solvens. Det er imidlertid af stor Betydning, navnlig for Handelsforholdenes Vedkommende, at Loven giver ikke blot en Udtalelse af det almindelige Princip for Sælgerens Hæftelse, men ogsaa nogen Vejledning til dets Anvendelse i de enkelte forekommende Tilfælde.

Udkastet bestemmer derfor, at Sælgeren er pligtig at svare Skadeserstatning, selv om Forsinkelsen ikke kan tilregnes ham, medmindre „Muligheden af at opfylde Aftalen maa anses for udelukket ved Omstændigheder, der ikke ere af saadan Beskaffenhed, at Sælgeren ved Købets Afslutning burde have taget dem i Beregning“, og knytter hertil som Eksempler paa saadanne i Almindelighed uforudseelige Omstændigheder: „hændelig Undergang af alle Genstande af den Art eller det Parti, Købet angaar, Krig, Indførselsforbud eller lignende“. Der er saaledes paa den ene Side taget Hensyn til, at Sælgeren ej bør være fritaget for at svare Erstatning; naar Ydelsens Umulighed skyldes Omstændigheder, som han ved Handelens Afslutning burde have taget i Betragtning — hvilket naturligvis maa afgøres efter Billighed og den almindelige Handelopfattelse — og paa den anden Side til, at Sælgeren bør være fri, naar Anskaffelsen af den paagældende Art til den aftalte Tid og paa det aftalte Sted overhovedet er bleven umulig eller i den Grad fordyret ved tilfældige Omstændigheder, at Opfyldelse af Aftalen, som Udkastet siger, „maa anses for udelukket“.

Til Køb af Genstande, bestemte efter Art, henregnes efter Udkastets § 3 ogsaa Køb af en vis Mængde af et angivet Parti. Medens der ingen Grund er til at undtage disse Tilfælde fra Regelen i § 24, maa den naturligvis anvendes saaledes, at der ved Afgørelsen af, om en Sælgeren befriende almindelig Umulighed for Leveringen er indtraadt, tages Hensyn til, at